

The Earth Song

YMPÄRISTÖKASVATUSHANKKEEN LOPPURAPORTTI

Ympäristökasvatushanke The Earth Song

Keväällä 2016 Suomea kiersi ympäristökysymyksiin pureutuva *The Earth Song* ympäristökasvatushanke. Hankkeen keskiössä oli samanniminen näyttämöteos sekä siihen liittyneet työpajat, keskustelut ja ympäristötemainen tehtäväkirja. Toimintaa järjestettiin kuudella paikkakunnalla Suomessa ja siihen osallistui yhteensä 3065 ihmistä.

Hankkeen tavoitteena oli taiteen avulla herättää nuoret ja heidän vanhempansa pohtimaan ympäristökysymyksiä ja arjen valintojaan sekä tarjota näkökulmia kestävän kehityksen kysymyksiin.

Ympäristökasvatushankkeen esiintyjä- ja tuotantoryhmä muodostui kokeneista ammattilaisista, jotka ovat kaikki saaneet merkittävää tunnustusta tavastaan tehdä töitä taiteilijana. Työryhmän taiteilijat ovat muun muassa saaneet apurahaa kaikilta merkittäviltä apurahamyöntäjätahoilta Suomessa. Ympäristöhankkeen aloitteentekijänä, koreografina ja tuottajana toimi tanssitaiteen maisteri Sari Palmgren, joka on 2000-luvun alusta asti työskennellyt kestävän kehityksen teemojen parissa. Zodiak – Uuden tanssin keskus hallinnoi hanketta yhdessä Sari Palmgrenin kanssa.

Hankkeen yhteistyökumppaneita olivat Kanneltalo, Routa-ryhmä, Kajaanin kaupunki, Kouvolan kaupunki, Kymenlaakson jäte, Suomen luonnonsuojeluliitto, SYKE, Keski-Suomen ELY-keskus, Maan ystävät, Taike, Kouvolan koulutoimi, ITAK: Itäisen tanssin aluekeskus, JoJo - Oulun tanssin keskus, Oulun jäte, Annantalon kulttuurikurssit (Helsingin kulttuurikeskus), Arts Management Helsinki, Vantaan kulttuuritoimi ja Vantaan kaupunki.

Hankkeen ulkopuolisena asiantuntija-arvioitsijana toimi FM Riitta Heinämaa. Heinämaan raporttia on käytetty aineistona tässä loppuraportissa. Ympäristöhankkeen osallistujapalautetta kerättiin sähköisten kyselylomakkeiden kautta sekä opettajilta että esitysten katsojilta. Palautteita on käytetty aineistona tässä loppuraportissa.

1. Ympäristökasvatushankkeen osa-alueet.....	4
1.1. Näyttämöteos The Earth Song	4
1.2. The Earth Song -työpajat.....	7
1.3. The Earth Song -väritys / tehtäväkirja.....	8
1.4. Keskustelut.....	9
2. Tekijöiden esittely	10
3. Viestintä ja markkinointi	13
4. Palaute ja arviointi	14
5. Vaikutukset	16
6. Tulevaisuus	18
7. Yhteystiedot	19

Kannen kuvassa vasemmalta: Maria Saivosalmi, Tuomas Norvio, Sari Palmgren, Jukka Tarvainen, Jukka Peltola ja Lotta Suomi. Valokuva: Uupi Tirronen

1. YMPÄRISTÖKASVATUSHANKKEEN OSA-ALUEET

1.1. Näyttämöteos *The Earth Song*

Teosesittely

Näyttämöteos *The Earth Song* on kulutusyhteiskunnan requiem: sielunmessu kulutustottumuksille ja yksilökeskeiselle ajattelulle. Vuonna 2013 Zodiak – Uuden tanssin keskuksessa kantaesitetty teos syntyi dokumentaarisista lähtökohdista yhteistyössä ympäristö- ja kestävän kehityksen asiantuntijoiden kanssa. Tanssia ja musiikkia sisältävä teos pureutuu isoon yhteiskunnalliseen aiheeseen yksilön näkökulmasta.

Koreografia:	Sari Palmgren
Esiintyjät:	Tuomas Norvio, Sari Palmgren, Jukka Peltola, Tuovi Rantanen/Maria Saivosalmi, Lotta Suomi ja Jukka Tarvainen
Pukusuunnittelu:	Karoliina Koiso-Kanttila
Valosuunnittelu:	Heikki Paasonen
Äänisuunnittelu/sävellys:	Tuomas Norvio
Valokuvat:	Uupi Tirronen
Video:	Timo Wright ja Sari Palmgren
Tuotanto:	Zodiak – Uuden tanssin keskus, Sari Palmgren
Ensi-ilta:	16.5.2013 Zodiak – Uuden tanssin keskus, Helsinki

“Esiintyjät ovat rokkistaroja, ihmisiä ydinsodan jälkeen, sinfonisia saarnaajia, keskiaikaisia kirkkolaulajia.” (Sara Nyberg/Skenet.fi 23.5.2013)

"Monitaitoiset tanssijat Maria Saivosalmi, Lotta Suomi, Jukka Tarvainen ja Palmgren itse sekä näyttelijä Jukka Peltola laulavat, tanssivat ja soittavat muusikko Tuomas Norvion sämpläilyn tahtiin. Absurdista huumorista edetään kuulaisiin hetkiin tai pysähdytään katsomaan maailmaa kysyvästi kohti." (Hannele Jyrkkä/Helsingin Sanomat 23.5.2013)

"Ihmisen ympäristösuhteeseen, arjen valintoihin ja ilmastonmuutoksen teemaan tartutaan sormea heristelemättä. Sympaattisen otteen säilyttävän teoksen rytmikka vetää mukanaan niin biisien kuin tanssikohtausten vaihtuvuuden osalta, kun hartaan hiljainen ja uhmakas punk-henkinen tunnelma vuorottelevat. Nykytanssin ja musikaalimaisen liikekielen yhdistelyä seuraa mielenkiinnolla." (Liisa Kontunen/Liikekieli.com 21.5.2013)

Ympäristökasvatushankkeen aikana toteutetut esitykset

Kajaani	Generaattori-näyttämö	To	3.3.2016	19.00	maksullinen esitys
Kajaani	Generaattori-näyttämö	Pe	4.3.2016	12.00	koululaisnäytös
Kouvola	Kouvolan Teatteri	Ma	14.3.2016	19.00	maksullinen esitys
Kouvola	Kouvolan Teatteri	Ti	15.3.2016	10.00	koululaisnäytös
Kuopio	Sotkun näyttämö	Ke	23.3.2016	19.00	maksullinen esitys
Helsinki	Kulttuurikeskus Kanneltalo	Ke	30.3.2016	13.00	koululaisnäytös
Helsinki	Kulttuurikeskus Kanneltalo	Ke	30.3.2016	19.00	maksullinen esitys
Helsinki	Kulttuurikeskus Kanneltalo	To	31.3.2016	13.00	koululaisnäytös
Vantaa	Tikkurilan lukion auditorio	Ti	26.4.2016	10.00	koululaisnäytös
Oulu	Kulttuuritalo Valve	La	28.5.2016	19.00	maksullinen esitys
Oulu	Kulttuuritalo Valve	Su	29.5.2016	15.00	maksullinen esitys

Suomessa ei ole varsinaista kiertuejärjestelmää tanssille, joten *The Earth Song* –näyttämöteoksen kiertue rakennettiin nimenomaisesti tätä ympäristökasvatushanketta varten. Kiertueen rakentamisessa onnistuttiin tukeutumaan olemassa oleviin tanssin toimijoihin, kuten tanssin aluekeskusverkostoon, paikallisiin tanssin ammattiyhteisöihin ja tanssin läänintaiteilijaan.

Lisäksi kiertue toimintaa varten onnistuttiin luomaan yhteistyötä kunnallisten toimijoiden ja paikallisten ympäristöasiantuntijoiden kanssa. Pitkäaikaisen tuotantosuunnittelun ja aktiivisten henkilökohtaisten kontaktien avulla paikkakuntakohtaiset vierailuesitykset kytkettiin osaksi paikallista ohjelmistoa.

Esityksiä pidettiin kuudella eri paikkakunnalla, yhteensä 11 esitystä. Katsojia oli kaikissa esityksissä yhteensä 1341.

Esityksen harjoitukset Kajaanissa, valokuva Sari Palmgren

Palautte esityksistä:

-Esitystä ei voi tarpeeksi kehua - sen kehollisuus ja iholle tulo oli vaikuttavaa.

-Aloitus oli upea. Pidän esityksen rakenteesta: puhetta, laulua, tanssia, abstrakteja (hiih) ja hiljaisuutta. Esityksen aikana ehti pysähtyä ja miettiä, mitä itse ajattelee asiasta.

-Upeaa, mahtavaa! Hienoa, että miehiä oli mukana! Kehollisuus on aivan upea elementti. Oppilailta(kin) terkkuja Tuoville - "ei mun mummo kykenisi tuollaiseen, kuin Tuovi" - oli rehellinen lausahdus - eikä missään tapauksessa ikärasistinen vaan ihaileva

- DIY-teema linkittyy loistavasti kuluttajan mahdollisuuksiin huolehtia ympäristöstä. Teos on vapaa kuluttavasta iroaniasta ja sarkasmista, jotka eivät ainakaan asennekasvatuksessa toimi. Oli vilpittömän vapauttavaa katsoa avointa ja suoraa esiintymistä (kuluttajalla tulisi myös olla tarvittavat tiedot avoimesti ja suorasti saatavilla), sillä katsojana saan mielestäni kokea liian usein sen, että minulta vedetään matto alta. Tanssilliset pohjustukset toimivat hienosti seuraavaan käsiteltävään aiheeseen, ja teoksen dramaturgia mahdollisti sen, että kiinnostus teosta kohtaan säilyi alusta loppuun asti. Laulu meduusoista oli erityisen koskettava.

1.2. The Earth Song -työpajat

Ympäristökasvatushankkeen aikana järjestettiin nuorille ja nuorille aikuisille työpajoja kiertuepaikkakuntien kouluissa ja kulttuuritiloissa.

Työpajat olivat hankkeessa ensimmäinen kosketus yleisöön. Työpajoissa käsiteltiin ja kokeiltiin esityksessä esille tulevia teemoja ja aiheita liikkeen kautta. Työpajat olivat keskeinen osa ympäristökasvatushanketta. Työpajassa oppilaille tarjoutui mahdollisuus päästä kokeilemaan samaa liikettä, mitä he tulisivat myöhemmin näkemään näyttämöllä (liike /kehollisuus). Samalla he oppivat ymmärtämään teoksen temaattisia lähestymiskohtia ja tutustuivat teoksessa käytettävään sanastoon (temaattisuus/ sanasto). Myös oppilaiden ja esiintyjien tutustuminen toisiinsa ennen esitystä oli tärkeä osa työpajojen antia (kohtaaminen/ kommunikaatio). Työpajoissa sekä jaettiin että kerättiin eri ikäisten osallistujien hyviä tekoja, jotka ovat nähtävillä www.theearthsong.net - sivustolla. Työpajojen ohjaajina toimivat teoksen esiintyjät Jukka Tarvainen, Jukka Peltola, Tuovi Rantanen ja Sari Palmgren.

Työpajoja oli yhteensä 50 kpl ja niihin osallistui 514 ihmistä.

Työpaja Kouvolassa, valokuva Sari Palmgren

Palaute työpajoista

-Minusta se oli hieno kokemus. Ravisuttava suorastaan. Mukavaa oli, että oppilaat lähtivät niin hyvin mukaan.

-Liikkeen keinoin moni asia saa konkreettisen muodon. Vetäjien innostus oli käsinkosketeltava ja

AIVAN UPEAA!

-Työpaja auttoi valmistautumaan esitykseen. Liikkeen avulla oli varmasti paljon tehokkaampaa käsitellä ympäristöasioita kuin että olisimme istuneet ja kuunnelleet tilastoja.

-Työpaja oli oikein onnistunut. Se auttoi esityksen seuraamista. Ko. teemaa oli mielenkiintoista käsitellä liikkeen keinoin. Oppilailla oli suuria eroja teemaan liittyvien asioiden tuntemisessa.

1.3. The Earth Song -väritys/tehtäväkirja

Ympäristökasvatushankkeeseen kuuluu keskeisenä osana Anne Vaskon kuvittama *The Earth Song* -väritys/tehtäväkirja. Värityskirja jatkaa työpajan ja teoksen herättämiä kysymyksiä muun muassa kestävästä elämäntavasta, kulutustottumuksista ja ympäristönsuojelusta.

Kirjan tavoitteena on herättää värittäjän ajattelemaan omia arvoja, pohdintoja ja valintoja. Värityskirja on aikaa kestävä tehtäväkirja, jonka avulla voi saada ahaa-elämyksiä kestävästä kehityksestä.

Värityskirjan tehtävät alkavat sivunumeron piirtämisellä ja päättyvät sivun värittämiseen vihreäksi. Värityskirjaan on myös tallennettu *The Earth Song* -esityksen laulujen kantaottavat sanat ja tuotantoryhmän tekijätiedot.

Värityskirja, valokuva: Sari Palmgren

Kaikki *The Earth Song* -ympäristökasvatushankkeeseen osallistuneet opettajat ja oppilaat saivat värityskirjan käytettäväksi vapaasti opetuksessa ja siihen kuuluvan ohjeistuksen sen käytöstä. Ohjeistuksen värityskirjan käyttöön laativat Sari Palmgren, Anne Vasko ja yleisötyövastaava Katja Kirsi (Zodiak – Uuden tanssin keskus).

Palaute tehtävä/värityskirjoista:

-Kirjassa on hyviä tehtäviä. Varsinkin laulujen sanat oli hyvä lukea etukäteen.

-Kirja tarjoaa jokaiselle jotakin. Jonkun osion voi halutessaan ohittaa. Tanssiesitys antoi lisää avaimia myös värityskirjan tulkintaan. Siitä pidin.

-Värityskirja oli AIVAN menestys oppilaiden keskuudessa - taidan itsekkin väritellä muurahaisia kesälomallani!

- ihana-mahtava, loistokas, monipuolinen - sarvikuonot parhaita - vuoden paras värityskirja - 6/5 :)

-Aivan ihanan erilainen värityskirja. Minä aikuisena väritin ihan ensiksi MUURAHAISET ja kevätpuun. Tein värityskirjaa ennen esitystä työpajan jälkeen ja se jollain tavalla oli linkkinä. Mutta ehdottomasti jätökäsittelyn kannalta oleellinen!

1.4. Keskustelut

Yleisökeskustelut pidettiin joka esityksen jälkeen yhdessä työryhmän ja paikallisen asiantuntijan kanssa. Yleisökeskusteluissa keskusteltiin muun muassa eri sukupolvien suhteesta ilmastonmuutokseen, yksilön vaikutusmahdollisuuksia, lainsäädännöstä, syyllisyydentunteista ja vastuusta.

Asiantuntijoina oli Kajaanissa Silja Keränen (ympäristöinsinööri), Kouvolassa Laura Sartamo (Kymenlaakson jätteen ympäristökasvattaja), Kuopiossa Kiira Jaaksola (Ympäristöoikeuden opiskelija, WWF ympäristölähtettiläs), Helsingissä Leo Stranius (ympäristöjärjestöjohtaja), Anni Kiviranta (Maan ystävien aktiivi) sekä Ari Nissinen (SYKE), Vantaalla Hanna Aho (Suomen Luonnonsuojeluliiton suojeluasiantuntija) ja Oulussa Katri Päivärinta (Oulun jätehuollon ympäristöpäällikkö).

Yleisökeskusteluihin osallistui yhteensä 1210 henkilöä.

Yleisökeskustelu Kajaanissa Silja Keräsen kanssa, valokuva Jukka Huitila

Palaute yleisökeskusteluista:

- Yleisökeskustelut ovat yleensä aika haastavia ja yläasteikäisiä on vaikea saada osallistumaan.*
- Mielestäni yleisökeskustelua enemmän teosta syvensi/auttoi ymmärtämään työpaja. Jos työpajaa ei olisi ollut yleisökeskustelu olisi ollut tarpeellisempi.*
- Mielenkiintoista oli kuulla esiintyjien omia suhteita ympäristöasioihin ja niiden muuttumisesta tekemisen myötä.*

2. TEKIJÖIDEN ESITTELY

The Earth Song -ympäristökasvatushankkeen aloitteentekijänä, koreografina ja tuottajana toimi tanssitaiteen maisteri **Sari Palmgren**, joka on pitkään työskennellyt kestävän kehityksen teemojen parissa. Palmgren on todennut työskentelystään seuraavasti: "Tanssin viisi vuotiaana television edessä huivitanssia saadakseni huomiota just siinä hetkessä. Nyt tanssin, koska haluan avata maailman tilaa fyysisen havainnoinnin ja liikkeen kautta."

Vuonna 2010 Palmgren toimi British Councilin ilmastolähettiläänä hankkeessa Challenge Europe, johon valittiin tulevaisuuden vaikuttajia kaikkiaan 13 maasta. Vuosina 2012–2015 Palmgren osallistui Keöja-hankkeen puitteissa Kestävän kehityksen Think Tankiin, jonka pohdintojen tuloksena julkaistiin raportti, joka sisältää suosituksia pohjoismais-

baltialaisen tanssikentän kestävämmälle kehitykselle. Palmgren on saanut tunnustusta niin tanssijana ja koreografina kuin tanssinopettajanakin. Palmgren on tehnyt muun muassa yhteisötaideprojekteja sekä vetänyt työpajoja kestäväan kehitykseen liittyen. Palmgren on myös osallistunut Arts Management Helsingin järjestämään hallinnolliseen residenssiin.

Tanssija **Maria Saivosalmi** on toiminut laaja alaisesti nykytanssin kentällä esiintyjänä, koreografina sekä pedagogina. Vuodet 2004-2012 Saivosalmi oli tanssijakiinnityksellä Helsinki Dance Companyssa, jossa hän esiintyi mm. Nigel Charnockin ja Kenneth Kvarnströmin teoksissa sekä teatterin suurissa tuotannoissa.

Näyttelijä **Jukka Peltola** on valmistunut Teatterikorkeakoulun näyttelijäntönlaitokselta 2002. Hän on vierailut näyttelijänä useissa suomalaisissa ammattiteattereissa mm. Turun, Espoon, Kouvolan, Vaasan ja Kajaanin kaupunginteattereissa, Riihimäen teatterissa, Q-teatterissa, Kiasma- teatterissa ja Lahden Vanhassa Jukossa. Lisäksi hän on näytellyt elokuvissa Elonkorjuu (2008), Kuulustelu (2009), Two Ways (2012) ja Kaappaus (2012) sekä Ylen tv-sarjassa Levoton rauha (2009), JIM-kanavan sketsisarjassa Testosteriili (2011) ja Ylen TV2 Taivaan Tulet sarjassa (2013). Hän on vuonna 2006 perustetun Projektoryhmän perustajajäsen.

Tanssija **Jukka Tarvainen** on valmistunut tanssitaiteen maisteriksi Teatterikorkeakoulusta vuonna 2009 ja toimii freelancerina pääkaupunkiseudulla. Tanssijan töiden ohessa Tarvainen opettaa parkouria ja akrobatiaa sekä harrastaa aktiivisesti liikuntaa ja musiikkia.

Tanssija **Lotta Suomi** on Helsingissä asuva tanssi- ja esitystaiteilija. Valmistuttuaan Iceland Academy of the Artsista vuonna 2011 Suomi on työskennellyt monipuolisesti tanssi- ja esitystaiteen kentällä Suomessa ja muualla Euroopassa. Tanssijan töitä Suomi on tehnyt mm. Katariina Nummisen, Anna Maria Häkkisen, Sari Palmgrenin ja Susanna Leinosen teoksissa, minkä lisäksi hän kuuluu useilla festivaaleilla esitetyn Discorituaali -teoksen työryhmään. Tällä hetkellä Suomi työskentelee äänen kehollisuuden parissa ja jatkaa opintojaan Teatterikorkeakoulun Tanssijantaiteen maisteriohjelmassa.

Tanssija **Tuovi Rantanen** on tanssitaiteen maisteri, joka on tanssinut monien suomalaisten koreografien, mm. Alpo Aaltokosken ja Jyrki Karttusen teoksissa. Hän aloitti uransa Tanssiteatteri Hurjaruuthissa ja on vierailut Tanssiteatteri Minimissä, Svenska

Teaternissa, Helsingin Kaupunginteatterissa, Suomen Kansallisoopperassa ja Tampereen Työväen Teatterissa.

Esityksen säveltäjä, esiintyjä ja äänisuunnittelija **Tuomas Norvio** on tehnyt musiikkia ja ääntä nykysirkus-, nykytanssi- ja poikkitaiteellisiin teoksiin sekä installaatioihin ja dokumenttielokuviin. Hänen taustansa on elektronisessa musiikissa.

Valosuunnittelija **Heikki Paasosen** tilallista ja minimalistista valoajattelua on nähty mm. sellaisten koreografioiden teoksissa, kuin Sanna Kekäläinen, Eeva Muilu, Maija Hirvanen, Jenni Kivelä ja Deborah Hay.

Esityksen pukusuunnittelija sekä *Kielto- ja kehoituslaulun* sanoittaja **Karoliina Koiso-Kanttila** on valmistunut Taideteollisen korkeakoulun lavastustaiteen osastolta maisteriksi vuonna 2003. Hän työskentelee freelancer-pukusuunnittelijana tanssin, teatterin ja elokuvan parissa. Viime vuosina hän on tehnyt yhteistyötä mm Jyrki Karttusen, Hanna Brotheruksen ja Jenni Kivelän kanssa. Karoliina Koiso-Kanttila sai osana *Jeminan monta elämää* -esityksen taiteellista työryhmää vuoden 2012 Teatteriteko-palkinnon.

Värityskirjan tekijä **Anne Vasko** on taiteilija ja kuvittaja, joka on luonut visuaalisen maailman lukuisiin niin omiin kuin muiden kirjoittamiin lastenkirjoihin. Vaskon tyyliä leimaa värikkyys, käsityömäisyys sekä ennakkoluuloton suhtautuminen materiaaleihin. Anne Vaskon ja Erika Kallasmaan yhteistyönä syntynyt kuvitus Riina Katajavuoren katselukirjaan *Onerva kokkaa* (Tammi) koostuu mm. ruoka-aineista, ja Rudolf Koivu -kuvituspalkinnon 2010 saanut, Vaskon oma kirja *Jellona Suuri* (WSOY) taas on tekstiilikollaasityö. *Jellona Suuri* oli samana vuonna myös Finlandia Junior -ehdokkaana, ja raati luonnehti sitä nostalgia- ja kierrätyshenkisyysessään taiteelliseksi täysosumaksi. Vasko pyrkii töissään huomioimaan ennen kaikkea lapsen ja nuoren näkökulman. Kuvittamisen ohella hän on suunnitellut lastenkankaita ja tuotteita kansainvälisille tekstiiliyrityksille sekä osallistunut lukuisiin näyttelyihin.

3. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

The Earth Song -ympäristökasvatushankkeen viestintä ja markkinointi oli erittäin aktiivista. Siinä hyödynnettiin monipuolisesti erilaisia viestintäkanavia niin paikallisten järjestäjien kuin myös ympäristöhankkeen tekijöiden taholta. Viestinnän tavoitteena oli potentiaalisen yleisön tavoittamisen lisäksi edistää tietoisuutta hankkeesta ja laajemmin ympäristökysymyksistä.

Näyttämöteoksen kiertue-esityksiä markkinoitiin osana kunkin isännöivän organisaation ohjelmistokokonaisuutta. Työpajoista viestittiin suoraan oppilaitoksiin ja eri kohderyhmille.

Ympäristökasvatushankkeeseen osallistuvien oppilaiden kiinnostusta pyrittiin herättelemään etukäteismarkkinoinnin avulla. Tässä tehtävässä tärkeäksi elementiksi nousi visuaalinen viestintä – etenkin Uupi Tirrosen kuvaamat punk-henkiset valokuvat, jotka huokuvat maailmantuskaa ja virittävät vahvoja ennakko-odotuksia ympäristöhanketta kohtaan.

Kuvassa vasemmalta (s. 5): Jukka Tarvainen, Maria Saivosalmi, Tuomas Norvio, Lotta Suomi (keskellä) ja Sari Palmgren. Valokuva: Uupi Tirronen.

Ympäristökasvatyshankkeesta tiedotettiin useiden verkkosivujen ja sosiaalisen median kanavien kautta.

- [Http://www.saripalmgren.com](http://www.saripalmgren.com), koreografi Sari Palmgrenin kotisivu, englanninkielistä materiaalia ympäristöhankkeesta The Earth Song
- #theearthsong2016, Twitter-julkaisuja ympäristöhankkeesta The Earth Song
- [Http://www.theearthsong.net](http://www.theearthsong.net), sivustolle on koottu hyviä tekoja ympäristöhankkeen The Earth Song työpajoista
- [Https://www.facebook.com/saripalmgrengo](https://www.facebook.com/saripalmgrengo), Facebook-sivuston kautta voi muun muassa täyttää palautelomakkeen esityksestä The Earth Song
- [Https://www.youtube.com/watch?v=FBXHSS1OedE](https://www.youtube.com/watch?v=FBXHSS1OedE), katkelma esityksestä The Earth Song, You Tube -julkaisu 7.12.2015, Luovasti kestävyyttä. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kestävän kehityksen iltapäivä.
- [Https://www.youtube.com/watch?v=BTNmZegpJOA](https://www.youtube.com/watch?v=BTNmZegpJOA), teaser esityksestä The Earth Song, You Tube -julkaisu 10.5.2013, kaikkiaan 1295 katsomiskertaa
- [Https://vimeo.com/73045063](https://vimeo.com/73045063), esityksen traileri, kaikkiaan 368 katsomiskertaa

Näyttämöteos on kokonaisuudessaan nähtävissä verkossa salasanasuojattuna.

4. PALAUTE JA ARVIOINTI

Ympäristöhankkeen osallistujapalautetta kerättiin sähköisten kyselylomakkeiden kautta. Palautetta kerättiin sekä opettajilta että esitysten katsojilta.

Opettajilta kerättiin tietoa muun muassa heidän suhteestaan nykytanssiin, arviota ympäristöhankkeesta kokonaisuutena, arviota kustakin ympäristöhankkeeseen sisältyneestä yksittäisestä elementistä (työpaja, värityskirja, esitys ja yleisökeskustelu) ja näkemystä järjestelyjen sujuvuudesta. Lisäksi opettajilta kysyttiin, huomaavatko he mitään muutosta itsensä tai oppilaiden suhteesta ympäristönsuojeluun, kulutustottumuksiin, tulevaisuuteen.

Esitysten katsojat saattoivat halutessaan vastata heille suunnattuun sähköiseen

palautelomakkeeseen, jonka kysymykset olivat suurelta osin samanlaisia kuin opettajien palautelomakkeessa. Palautteen antamisessa oli alueellisesti eroja. Palautteen antaminen oli tehty osallistujille helpoksi täyttää sähköisesti, ja siitä tiedotettiin monien eri kanavien kautta, mutta siitä huolimatta palautteenantoprosentti jäi alhaiseksi.

Palautelomakevastausten lisäksi välitöntä palautetta saatiin myös hankkeeseen sisältyneissä yleisökeskusteluissa.

Saadun palautteen mukaan hankkeen tavoite, saada osallistujat pohtimaan ympäristökysymyksiä ja arjen valintojaan, toteutui hyvin.

-Uskon, että muutamat oppilaat tiedostavat omia valintojaan ja kulutustottumuksiaan paremmin.

-Kyllä oppilaat puhuivat sanoina teoksesta ja omasta käyttäytymisestään ympäristön hyväksi ja toivottavasti jatkoivat puhetta kotona. Varsinaisia tekoja toivottavasti tapahtuu enemmän. Keskustelua heräsi ainakin.

-Mahtavaa, että tämänlaisia järjestetään oppilaille ja että esitys oli ilmainen. Esitys oli todella hyödyllinen kokemus monellakin tapaa. Tämänlaisia produktioita tarvitaan! Kiitos.

Osallistujapalautteen lisäksi hankkeen ulkopuolisena asiantuntija-arvioitsijana toimi FM Riitta Heinämaa. Hän tarkasteli omassa arviossaan useita tuotannollisia seikkoja, kuten kiertuetoimintaa, markkinointia ja viestintää sekä taloutta.

“Ympäristöhanke The Earth Song toteutettiin kunnianhimoisesti ja ammattimaisesti niin, että ekologisuuden teema välittyi luontevasti tuotannollisten ratkaisujen kautta. Kiertueen kulkuvälineenä käytettiin junaa ja esimerkiksi esityksen puvot ommeltiin Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston ylläpitämällä UUSIX-verstaalla.”

“Lisäksi kiertuetoimintaa varten onnistuttiin luomaan yhteistyötä kunnallisten toimijoiden ja paikallisten ympäristöasiantuntijoiden kanssa. Tällaisen kokonaisuuden aikaan saaminen on vaativaa, koska se edellyttää muun muassa henkilökohtaisten kontaktien luomista ja pitkäaikaista tuotantosunnittelua, jossa vierailuesitys kytketään osaksi paikallista ohjelmistoa.”

“Värityskirja ohjeistuksineen on harvinainen helmi, joka soveltuu koululaisten lisäksi myös nuorille ja aikuisille.”

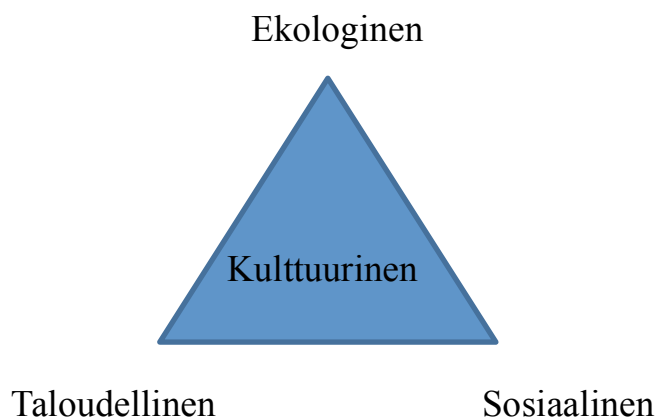
“Yhteenvetona voi todeta, että esitys laittoi selvästi liikkeelle oppilaiden ajatuksia heidän omasta tavastaan toimia, pienten asioiden merkityksestä ja vaikutuksesta.”

5. VAIKUTUKSET

Määrällisiä lukuja *The Earth Song* –ympäristökasvatushankkeesta:

- ❖ 6 paikkakuntaa
- ❖ 7 hengen esiintyjäryhmä
- ❖ 11 hengen tuotantoryhmä
- ❖ 11 esitystä, joista 5 koululaisnäytöksiä, kaikkiaan 1341 katsojaa
- ❖ 50 työpajaa koululaisille, kaikkiaan 514 osallistujaa
- ❖ 1000 värityskirjaa

Kestävää kehitystä on viimeiset parikymmentä vuotta tarkasteltu ekologisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta näkökulmasta niin, että nämä kolme pilaria huomioidaan yhdessä. Keskeisenä ajatuksena kestävässä kehityksessä on se, että nykyisen sukupolven hyvinvointi linkitetään tulevien sukupolvien hyvinvointiin. Viime aikoina on kuitenkin alettu keskustella myös kulttuurin merkityksestä ns. neljäntenä kestävä kehityksen pilarina. Kulttuuri ei kuitenkaan tuo vain yhtä lisänäkökulmaa tarkasteluun vaan sillä katsotaan olevan syvempi, kaiken läpileikkaava rooli.

Kuvio Riitta Heinämaan raportista, copyright Katriina Soini (käännetty englannin kielestä)

Kulttuurisella kestävyydellä tarkoitetaan muutosta arvoissa ja käytöstavoissa kohti ekologisempia arvoja. Kestävyys edellyttää, että pohdimme ihmistoimintaan liittyviä asioita kestävässä kehityksessä: mikä ajattelutavoissamme, arkielämän käytännöissämme tai fyysisessä ympäristössämme on arvokasta ja miksi; mitä kestävyys edellyttää meiltä ja muilta.

Ympäristöhanke *The Earth Song* sijoittui Riitta Heinämaan mukaan tähän laajempaan

kestävän kehityksen tarkasteluun. Se tavoitti taiteen avulla erityisesti nuoret ja heidän vanhempansa pohtimaan ympäristökysymyksiä ja arjen valintojaan.

Hankkeessa edistettiin ympäristöaiheisten teemojen lisäksi myös muita tavoitteita, joita olivat:

- Luoda kestäviä rakenteita ja yhteyksiä koulujen, esitystalojen ja ympäristöjärjestöjen välille.
- Viedä hanke tuhansien nuorten nähtäväksi ja koettavaksi valtakunnallisesti.
- Löytää eri keinoja joilla teoksen herättämä aktivoiva vaikutus voisi kasvaa seuraavalle tasolle ja tekoihin.
- Antaa nuorille valmiuksia elämänarvojen pohdintaan ja ohjaamaan kestävään elämäntapaan.
- Luoda kestäviä rakenteita tanssin kentälle, ja luoda uudenlainen toimintamalli, jota muut voivat hyödyntää.

The Earth Song -ympäristökasvatushankkeessa tehtiin urauurtavaa työtä, jossa rakennettiin valtakunnallista tanssin kiertuetoimintaa ja saatiin aikaiseksi yhteistyötä eri alojen ammattilaisten kesken.

Temaattisesti ympäristökasvatushankkeessa tehtiin näkyväksi tärkeitä kysymyksiä, arvoja ja asenteita koskien niin ympäristönsuojelua, kulutustottumuksia kuin myös ilmastonmuutosta. Ympäristöhanke tarjosi nuorille itseluottamusta ja uskoa siihen, että omilla teoilla ja valinnoilla on vaikutusta kestävään kehitykseen. Vastuuta omista valinnoista voi kuvata ympäristökasvatushankkeen *The Earth Song* sanoin: "Älä ahdistu, vaan toimi!"

6. TULEVAISUUS

Ympäristöhankkeen tekijöiden kokemus kiertueen rakentamisesta tarjoaa asiantuntija-arvioitsija Riitta Heinämaan mukaan merkittävää tietoa, jota voi hyödyntää parhaillaan käynnissä olevaan tanssin kiertuetoiminnan kehittämiseen Suomessa. Ympäristöhanke edustaa tanssin läänintaiteilija Isto Turpeisen peräänkuuluttamaa tanssiaktivismia, jossa yhteistyön ja me-hengen aktivointi luo edellyksiä kiertuetoimintaan. Maantieteellisesti kiertue oli melko kattava niin, että ympäristöhanke levittäytyi valtakunnallisesti eri puolille Suomea. Jatkossa kiertuetta voisi laajentaa esimerkiksi Turkuun ja Tampereelle, josta löytyy useita tanssin toimijoita.

The Earth Song oli laajuutensa nähden erittäin vaikuttava ympäristökasvatushanke, jolla on pitkäkestoisia vaikutuksia myös tulevaisuudessa. Näyttämöteos ja työpajat kiertävät jatkossakin Suomessa ja myös ulkomailla. Värityiskirjaa hyödynnetään myös itsenäisenä oppimateriaalina.

Recycle your dreams

Recycle metal

Recycle cardboard

Recycle for charity

Recycle your dreams

Recycle for charity

Recycle your cardboard

Lower your emissions

Think about how much you save

Choose wisely

Apply freely

It is what you give, you also get yourself

(Kielto- ja kehoituslaulu, *The Earth Song*)

7. YHTEYSTIEDOT

Sari Palmgren

sari.palmgren@gmail.com

www.saripalmgren.com

www.theearthsong.net

www.zodiak.fi